

[Undervisningsministeren.]

Forgænger Nina Bang forelagde i 1924—25 paa Grundlag af den store Skolekommissions Betænkning, forudsatte en Merudgift paa 450 000 Kr., og det Forslag, jeg fremsatte i Samlingen 1930—31, forudsatte en Merudgift af 200 000 Kr. Det er nu lykkedes at sætte den samlede Merudgift for Samfundet, for Stat og Amter, ned til kun 70 000 Kr., altsaa en selv i disse vanskelige Tider ikke uoverkommelig Sum, naar man dog opnaar noget godt derfor. Beløbet fremkommer paa den Maade, at Staten maa yde en Merudgift paa 140 000 Kr., medens Amterne faar en Lettelse af 70 000 Kr.; den samlede Merudgift bliver altsaa 70 000 Kr.

Idet jeg fremsætter og anbefaler dette Lovforslag til det høje Tings velvillige Behandling, skal jeg til Slut ganske kort og i meget store Hovedtræk minde om Forhistorien. Jeg gør det, fordi jeg særlig vil fremhæve, at nu synes jeg, det i alle Henseender vil være betimeligt, at denne Sag behandles færdig. Det er i Aar netop 25 Aar, siden Danmarks Lærerforening for Alvor rejste dette Spørgsmaal. Det har vel i over en Menneskealder staaet paa det offentliges Dagsorden, men i 1907 kom det for Alvor i Forgrunden, ogsaa paa den politiske Dagsorden. Der holdtes et stort Skolemøde i København i August 1907. De to Emner, der særlig var til Behandling paa dette Møde, var en forbedret Lærereuddannelse og en Reform af Folkeskolens Styrelse og Tilsyn. Den Beslutning, der blev taget med Hensyn til den forbedrede Lærereuddannelse, er nu i alt væsentligt gennemført ved den nye Seminarielov af 1930. Den Beslutning, der blev taget om en Reform af Folkeskolen, er derimod ikke gennemført. Den blev enstemmigt vedtaget af dette store Lærer- og Skolemøde og lød saaledes:

„Skolemødet udtaler:

Folkeskolen maa have:

- 1) Et vejledende Overtilsyn, udført af Ministeriets Konsulent i Skolesager.
- 2) Et vejledende Kredstilsyn, udført af Konsulenter for hver Skoleraadskreds. Konsulenterne vælges iblandt Folkeskolens Mænd og Kvinder og har Tilsyn med samtlige Fag. Konsulenterne skal have bestaaet Lærereksamen og skal have virket i Folkeskolens Tjeneste i mindst 10 Aar.

3) Et kontrollerende stedligt Tilsyn, valgt af de skolesøgende Børns Forældre.“

De vil se, at de 3 Punkter, der for 25 Aar siden krævedes gennemført enstemmigt af Danmarks Lærerstand, er netop Hovedpunkterne i det her fremsatte og nu af Folketinget vedtagne Forslag. Skolemødets Beslutning medførte, at en Kreds af Folketingsmænd med afdøde K. M. Klausen i Spidsen — jeg hørte ogsaa til denne Kreds — indbragte et Forslag i Folketinget om Nedsættelse af en Kommission, der skulde udarbejde et detailleret Forslag i Overensstemmelse med denne Beslutning. Forslaget blev i Grunden ganske velvilligt modtaget, og den daværende Kultusminister, Enevold Sørensen, gjorde Forberedelse til Nedsættelse af en saadan Kommission. Han naaede imidlertid ikke at faa det gjort, den endelige Nedsættelse skete under hans Efterfølger, Provst M. C. Nielsen. Denne saakaldte Tilsynskommission afgav Betænkning i 1911. Det er interessant og lærerigt — jeg vil ogsaa anbefale det til ærede Medlemmer, der faar særligt med Sagen at gøre — at gennemlæse dens Betænkning.

Det Forslag, der blev lagt til Grund for denne Side af Sagen, var netop den enstemmige Vedtagelse, der var sket paa Skolemødet i 1907. Da Formanden forelagde Forslaget, gjorde han dog opmærksom paa, at forinden dette Skolemøde var Kravet om et fagligt pædagogisk Tilsyn rejst ogsaa fra kirkelig Side. Der var i det samme Aar, men forinden Skolemødet, afholdt et Landemøde for Ribe Stift, hvor man enstemmigt vedtog: „1. Det kirkelige Tilsyn bør bortfalde, undtagen for Religionsundervisningens Vedkommende. 2. Præsten bør ikke være „født“ Medlem af Skolekommissionen. 3. Læreren bør ikke være „født“ Kirkesanger (eller Kirkebylærer).“ Man ser, at Spørgsmaalet i Virkeligheden blev rejst fra kirkelig Side, endnu inden det blev rejst fra Skolens Side. Præsteforeningen havde en Repræsentant i Skoletilsynskommissionen, Sognepræst Lauesen, som udtalte:

„At Skolens Mænd overtager Tilsynet med Skolen, synes jeg ikke der kan rejses en eneste Indvending imod, naar man dog fra alle Sider maa indrømme, at de er fuldt dygtige nok, fuldt skikkede dertil. Ingen vil dog kunne